

Uluslararası Akademik Yönetim Bilimleri Dergisi

Uluslararası Akademik Yönetim Bilimleri Dergisi (<http://dergipark.gov.tr/yonbil>)
2019, Cilt 5, Sayı 6

Kobilerde Güncel Finansal Problemler Ve KDV İadesi Current Financial Problems in SMEs and VAT Refund

Süleyman TUNÇ*
Yusuf KÖROĞLU **

ÖZ

KOBİ'ler ülke ekonomilerinin can damarlarıdır. Birleşmeler yolu ile büyüyen şirketler dışarıda tutulduğunda, büyük kurumsal yapıların tamamının kökünde KOBİ'lerin olduğu bir gerçekliktir.

Günümüzde KOBİ'ler kendilerinden çok daha büyük üreticiler ve perakende zincirleri ile rekabet etseler de, sağladıkları yüksek istihdam, hızlı karar verme avantajı, piyasa fırsatlarını yakalayabilme dinamikleri ile ülke ekonomilerinin lokomotifleridir.

KOBİ'ler doğaları gereği iş ve satış hacimlerini büyütme gayretindedirler. Bu durum gelişmekte olan ülke KOBİ'leri için finansal gereksinimleri ön plana çıkarmaktadır. Yine yetersiz öz kaynak ve ekonomilerde ki kırılma noktaları da KOBİ'ler için farklı finansal problemlere yol açmaktadır.

Ülkemizde uygulamada olan KDV yasasından kaynaklı iade uygulamaları da, başta inşaat, tekstil ve ihracatçı firmalar olmak üzere birçok KOBİ'ye ilave finansman gideri yüklemektedir. Konu sıkça kamuoyu gündemini meşgul etse de, şu ana kadar her hangi bir alternatif maliyet analizine rastlanmamıştır. Bu çalışmamızda KOBİ vasfındaki tekstil firmaları arasından seçilen örneklem içinde KDV iadelerinin zamanında alınmamasından dolayı işletmelerin yüklendiği ek maliyet analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: KOBİ, Finans, KDV İadesi.

ABSTRACT

SMEs are the lifeblood of the national economies. It is a reality that SMEs are at the root of large corporate structures when companies growing through mergers are kept out.

Nowadays, even though SMEs compete with bigger producers and retail chains than themselves, they are the locomotives of the country's economies with the high employment they provide, the advantage of quick decision making and the dynamism of catching the market opportunities.

SMEs are eager to expand their business and sales volumes. This situation gives priority to financial requirements for developing country SMEs. Insufficient own resources and fragilities in economies also lead to financial problems for SMEs.

Returning applications originating from the VAT law in practice in our country are adding additional financing to many enterprises, especially construction, textile and exporting companies. Though the issue is often on the public agenda, no alternative cost analysis has been found so far. In this study, we analyzed the additional cost of the firms that were installed because of the fact that VAT replicas were not taken in time in the selected sample among SME skilled textile firms.

Keywords: SMEs, Finance, VAT Refund.

* Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı, Taraklı Termal Turizm A.Ş., slymntnc77@gmail.com

**Krediler Direktörü, Emlak Katılım Bankası, ykoroglu34@gmail.com

1.KOBİ TANIMI

Literatür incelendiğinde de çok farklı KOBİ tanımına rastlamak mümkündür. Bu tanımlar ülkelere ve kurumlara göre farklılık gösterse de çalışan sayıları, yıllık net satış hasılatları ve mali bilanço toplamları ana belirleyici unsurlar olarak ilk bakışta göze çarpmaktadır.

Ülkemizde KOBİ tanımı birçok değişikliğe uğramıştır. En son 2012 yılında yayımlanan yönetmeliğe göre 10 ile 250 arasında personel çalıştıran, yıllık net satış hasılatları 1 milyon ile 40 milyon arasında olan ve yıllık mali bilanço toplamları 1 milyon ile 40 milyon arasında olan işletmeler KOBİ tanımı içerisine alınmıştır. (Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik, 2012)

KOBİ'lere destek veren Halk Bankası, Eximbank, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı gibi kurum ve kuruluşlar her ne kadar farklı KOBİ tanımlarına sahip olsalar da, KOBİ desteklemeleri için kullanılan ve KOSGEB tarafından ölçü olarak alınan ana tanım yönetmelikte belirtilen tanımdır.

AB'deki KOBİ tanımı da ülkemizdeki KOBİ tanımına yakın olup, çalışan sayısı ile ilgili kriterler aynıdır. AB yıllık net satış hasılatı aralığı 2 milyon avro- 50 milyon avro, yıllık mali bilanço büyüklüğünü ise 2 milyon avro – 43 milyon avro aralığında belirlemiştir. (İktisadi Kalkınma Vakfı, 2005, 53)

Daha fazla işletmenin KOBİ desteklerinden yararlanabilmesi için KOBİ tanımında yeni bir değişiklik yapılarak, 40 milyon üst limitinin 125 milyona çıkarılması hükümetin gündemindedir. (<https://www.dunya.com/ekonomi/yildirim-kobi-tanimi-degisiyor-destek-artiyor-haberi-405389>)

2.KOBİ'LERİN EKONOMİ İÇERİSİNDEKİ ÖNEMİ

Sağladıkları istihdam ve elde ettikleri üretim büyüklüğüne karşı hak ettikleri getiriye birçok kez elde edemeseler de KOBİ'ler, gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun dünyadaki tüm şirketlerin %90'ından fazlasını oluşturmaktadırlar.

Müftüoğlu'nun da dikkat çektiği gibi üretim şekli seri üretimden, esnek üretime kaymıştır. Tüketicilerin talepleri, gelişen teknolojiye bağlı olarak çok hızlı bir şekilde değişmektedir. KOBİ'lerin erken adaptasyon kabiliyetleri, müşteri ile kurdukları sıcak ilişki KOBİ'lere rekabet avantajı sağlamak ve ekonomiler için önemli görevler ifa etmektedir. (Müftüoğlu, 1997, 59)

Şenel ise KOBİ'lerin ekonomi içerisindeki fonksiyonlarını farklı bir açıdan ele almıştır. Şenel'e göre KOBİ'ler, ekonomik sistem içerisindeki tekeli uygulamaları sınırlayan rekabetçi işletmelerdir. KOBİ'ler bu özellikleri ile arz ve talep arasında denge unsuru oluşturmaktadır. (Şenel, 1997, 34)

KOBİ'lerin krizler karşısındaki dayanıklılığını dile getiren Gücelioğlu'na göre KOBİ'ler krizlerden daha az etkilenmekte ve krizlerin atlatılmasında önemli roller üstlenmektedirler. (Gücelioğlu, 1994, 48)

İsmailoğlu' da KOBİ'lerin meslek öğrenimi için gördüğü fonksiyonu, bölgesel gelişmeye ve sosyal barışa sağladıkları katkıları ile ekonomi içersin de ki önemine değinmiştir. (İslamoğlu, 1992, 10)

Shan-shan ise esnek operasyon kabiliyetini pozitif, yetersiz üretim kapasitesi, düşük sermaye, ihtiyaca cevap vermeyen teknoloji ve zayıf rekabet gücünü KOBİ'lerin negatif karakteristiği olarak belirtmektedir (Shan-shan vd.,2007,47).

3.KOBİLERİN GÜNCEL FİNANSAL PROBLEMLERİ

KOBİ'lerin finansal problemlerinin esasını sermaye yetersizlikleri, sermayeye ulaşmada yaşanan zorluklar ve finansal yönetim zafiyeti oluşturmaktadır.

Ülkemizde tasarrufların düşüklüğü, yeterli sermayelerle iş kurmaya elverişli değildir. İşletme sermayesinin başlangıçta yeterli olması durumunda ise, rekabetçi piyasa koşullarında ayakta kalmak ve işletmeleri büyütebilmek için KOBİ'ler her zaman dış kaynağa ihtiyaç duymaktadır.

Gerek ülkemizde gerek dünyada KOBİ'lerin finansal problemleri üzerine yazılmış çok sayıda akademik çalışma mevcuttur. Bu çalışmalarda öne çıkan maddeler aşağıda ki sıralanabilir;

- a) KOBİ'lerin öz kaynak yetersizliğinden kaynaklanan finansman sorunları
- b) KOBİ'lerin kendi yapılarından kaynaklanan finansman sorunları
- c) Sermaye piyasalarından fon elde etmede karşılaşılan sorunlar
- d) Finansal yönetimdeki yetersizliklerden kaynaklanan finansman sorunları
- e) Kredi temin edilmesinde karşılaşılan sorunlar.

Yukarıda temel olarak sıralanan beş maddeden üçü yeni kaynağa ulaşmak, ikisi ise kaynakların verimli kullanılması olarak gruplandırılabilir. Yeni kaynaklara ulaşmada tüm KOBİ'ler için neredeyse aynı piyasa şartları geçerli olmaktadır. Fakat kaynakların verimli kullanılması her KOBİ'nin kendi içerisinde çözmesi gereken bir meseledir. Bu noktada KOBİ'lerin kendi yapılarından kaynaklanan finansal sorunlara ve finansal yönetimdeki yetersizliklerden kaynaklanan finansman sorunlarına kısaca değinmekte fayda vardır.

Ekinci, KOBİ'lerin finansal sorunlar yaşamasının temelinde, işletme yöneticilerinden kaynaklanan sorunları görmektedir. İşletme sahibinin, işletmedeki tüm işleri yürütmesi sorunları büyütmektedir. (Ekinci, 2003, 72) İşletmelerde başlangıç olarak bu durum her ne kadar normal olsa da işletmelerin büyümesine paralel olarak uzmanlara yapılamayan iş devirleri düzeltilmesi zor durumlara yol açmaktadır.

Yine işletmelerin kendi yapılarından kaynaklanan sorunlar içerisinde, müşterilerde aranacak özelliklerin isabetli bir şekilde ortaya konulamaması, satışlarda müşteri bazlı alınabilecek riskin değerlendirilememesi ve etkin bir tahsilat politikasının olmaması önemli finansal aksaklıklara yol açmaktadır. (Canbaş, 1989, 12)

Kobilerin finansal kaynaklara erişimi büyük ölçekli işletmelere göre daha zordur. KOBİ'ler faaliyetlerini sürdürebilmeleri için kendi öz kaynaklarını kullanmak ya da bankalardan kredi almak zorundadırlar. KOBİ'ler genellikle sınırlı öz kaynaklarla kurulduğundan, özellikle bankacılık sistemine borçlanma yoluyla gerçekleştirilen finansmanın önemi daha da artmaktadır. Kredilerin Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler tarafından yoğun ve etkin kullanımı hem KOBİ'lerin hayatta kalmaları hem de ülkedeki sürdürülebilir ekonomik kalkınma açısından oldukça önemlidir (Demirci, 2007, 191).

KOBİ'lerin finansal kaynaklara erişiminde ki en büyük açmazları finans kuruluşlarının istedikleri teminatlardır. Aras ta bu konuya temas etmiş ve KOBİ'lerin sınırlı sermaye ile çalıştıklarından dolayı bankaların istediği teminatları gösteremediklerini belirtmiştir. Bunun yanında bu tür işletmelerin bilanço yapıları da genellikle bankaların isteklerine cevap verememektedir. Bankalar da küçük ölçekli işletmeler yerine büyük firmalarla çalışmayı tercih etmektedirler (Aras, 2001, 34).

Ülkemize has bir durum olarak KOBİ'lerin finansal problemlerine yönelik yapılan çalışmalarda KOBİ'lerin devletten almaları gereken KDV alacaklarını zamanında alamamalarından kaynaklanan finansal problemlere yer verilmemiştir. Zamanla biriken ve tahsilat süreleri çok uzun süren KDV iadeleri inşaat ve tekstil firmaları başta olmak üzere ihracatçı firmalar için çok ciddi bir maliyet artırıcı etki yapmaktadır. Örneğin, İnşaat süresince % 18 KDV ile temin edilen malzemeler, belli şartlarda dahilinde % 1 KDV ile tüketiciye daire olarak fatura edilmekte ve % 17'lik bir KDV farkı çok uzun bir müddet tahsil edilmek için beklenmektedir. Aynı durum birçok ihracatçı firma içinde kanayan bir yaradır.

Ülkemiz KDV uygulaması ile ilk kez 1985 yılında tanışmıştır. Yoğun bir reklam ve tanıtım kampanyası ile yürürlüğe giren yasa beraberinde istisnalarla ilgili birçok uygulamayı da vergi hukukuna kazandırmıştır. (Katma Değer Vergisi Kanunu, 1984)

Katma değer vergisi ile ilgili istisna hükümleri, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 11 ila 17. maddeleri ile aynı Kanunun bazı geçici maddelerinde düzenlenmiştir. (KDVK, 1984, md.11 ve 17)

Hangi işlemlerin vergiden müstesna olduğunun tadadı olarak sayıldığı bu maddelerin yanı sıra; bu maddeleri takip eden 18 ve 19. maddeler ile 30 ve 32. maddelerde de istisnalara ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. (KDVK, 1984, md. 18,19,30,32).

KDV Kanunundaki bu düzenlemelerden başka, diğer Kanunlarla ya da uluslararası anlaşmalarla da, zaman zaman, birtakım istisna hükümleri öngörülebilmektedir.

Her ne kadar yasa ile vergi mükelleflerinin hakları koruma altına alınsa da, kamuda biriken iş yükü, geciken işlemler ya da kamu bütçesinin iadelerde ödemeye elverişli olamaması, bu gün karşımıza çok ciddi büyüklükte iade yükümlülükleri çıkarmaktadır.

Çalışmanın geri kalan kısmında ülkemiz de ki KOBİ vasıflı işletmelerin KDV alacaklarını zamanında tahsil edememelerinden kaynaklanan işleme sermayesi ihtiyacı ile artan maliyetleri ve almaları durumunda finansman maliyetlerinde meydana gelecek düşüş ve dolayısı ile işletme karlılığında meydana gelecek artış ortaya konulmaya çalışılacaktır.

4.ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

4.1.Araştırmanın Yönetimi

Araştırma metodolojisi aşağıdaki adımlara göre belirlenmiştir:

1-Örnek Kütlenin Belirlenmesi: Çalışma için Tekstil sektöründe faaliyet gösteren KOBİler arasından 2017 yılı bilanço dönemi itibari ile kamudan 400.000 TL ile 1.000.000 TL arası KDV alacağı bulunan 20 adet firma belirlenmiştir.

2-Akatarma arındırma işlemlerinin yapılması: Belirlenen firmaların 2016 ve 2017 yıl sonu mali verileri üzerinden gerekli aktarma arındırmalar yapıldıktan sonra ilgili dönemlere ait önemli gelir tablosu ve bilanço kalemleri Tablo 1’de belirtilmiştir. İlgili firmaların 2017 yılı kredi kullanım faiz oranları %15 ile %18 arasında değişmektedir.

3- Devreden KDV tutarının hesaplanması: Belirlenen firmaların kamudan 2017 yıl sonu KDV alacakları hesaplanan KDV’den indirilen KDV düşüldükten sonra hesaplanmış ve Tablo 1’de belirtilmiştir.

Devreden KDV tutarı= Hesaplanan KDV –İndirilen KDV

İlgili hesaplama yapılırken KDV alacaklarının zamanında tahsil edilememesinin KOBİ segmentine haiz firmalar üzerinde finansman maliyetleri ve dolayısı ile firma karlılığı üzerinde meydana getireceği muhtemel etkilerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

4-Yeni kısa ve uzun vadeli finansal borcun hesaplanması: Devreden KDV tutarı öncelikle firmanın kısa vadeli finansal borcundan düşülür, ilave fazlalık var ise kalan tutar uzun vadeli finansal borçtan düşülerek KDV zamanında alınsaydı bunu firmanın işletme sermayesi olarak kullanacağı öngörülerek KDV alacağı kadar daha düşük bir seviyede gerçekleşecek kısa ve uzun vadeli finansal borç hesaplanır.

Yeni kısa + uzun vadeli finansal borç toplamı= Güncel kısa + uzun vadeli finansal borç - Devreden KDV

5- Yeni finansman giderinin hesaplanması: Yeni hesaplanan kısa ve uzun vadeli finansman borcu toplamı güncel kısa ve uzun vadeli finansman borcuna oranlanır ve bu oran üzerinden güncel finansman giderine kıyasla yeni finansman gideri hesaplanır.

$$\frac{\text{Güncel kısa + uzun vadeli finansal borç toplamı}}{\text{Yeni kısa + uzun vadeli finansal borç toplamı}} = \frac{\text{Güncel finansman gideri}}{X}$$

X: Yeni finansman gideri

6- Yeni net dönem karı / zararının hesaplanması: Güncel finansman gideri ve hesaplanan yeni finansman gideri arasındaki fark güncel net dönem karı/zararı hesabına eklenerek yeni net dönem karı/zararı hesaplanır.

Yeni net dönem karı/zararı = (güncel finansman gideri – hesaplanan yeni finansman gideri) + güncel net dönem karı/zararı

Tekstil sektöründe belirlenen 20 firmanın devreden KDV alacaklarının (Tablo 1’de toplamda 2017 yılı için 14.113.299 TL olarak gösterilmiştir) 2017 yılı içinde kamu tarafından ödendiği varsayımı altında firmaların kısa vadeli ve uzun vadeli banka kredi borçlarından ilgili tutar düşülerek yeni finansman gideri yukarıda belirtildiği formülle belirlenmiş ve bu yeni finansman gideri üzerinden firmaların yeni net dönem karı/zararı hesaplanmıştır. İlgili hesaplamalar yapılırken kamudan gelen KDV alacağını firmaların işletme sermayesi olarak kullandıkları varsayımı altında değerlendirme yapılmıştır.

Aşağıda yer alan Tablo 1’de tekstil sektöründe faaliyet gösteren 20 adet KOBİ firmasının mali tablolarından değerlendirme için önemli olan mali verileri alınmıştır. Firmaların ciro, kısa ve uzun vadeli banka kredisi borçları, öz kaynak ve net dönem karı/zarı kalemleri yer almaktadır.

Tablo 1: 20 Adet Tekstil Sektöründe Faaliyet Gösteren KOBİ Segment Firmaları

KOBİ SEGMENTİ TEKSTİL SEKTÖRÜ ÖRNEKLEM FIRMA MALİ VERİLERİ													
		2016 YILI MALİ VERİLERİ					2017 YILI MALİ VERİLERİ						
NO	MÜŞTERİ	ÇİRO	KISA VADELİ FİNANSAL BORÇ	UZUN VADELİ FİNANSAL BORÇ	ÖZKAYNAK	NET DÖNEM KARI	ÇİRO	KISA VADELİ FİNANSAL BORÇ	UZUN VADELİ FİNANSAL BORÇ	ÖZKAYNAK	NET DÖNEM KARI	DEVREDEN KDV	FİNANSMAN GİDERİ
1	A	10.321.688	2.081.625	1.411.053	1.767.053	131.989	10.485.000	1.731.828	1.366.256	1.786.998	125.410	720.358	493.047
2	B	22.648.937	464.482	-	5.361.438	779.308	22.544.351	212.244	1.324.519	4.735.717	153.588	874.608	285.410
3	C	14.264.753	3.243.314	5.960.205	3.285.158	335.364	11.434.277	4.647.687	4.062.176	3.389.930	125.410	639.712	1.370.596
4	D	14.544.402	4.929.470	4.995.722	2.697.336	152.765	29.643.048	11.430.130	5.571.870	4.850.389	748.326	640.301	2.675.458
5	E	8.594.447	481.190	176.230	8.539.598	133.648	12.068.284	291.989	111.000	8.556.715	117.117	926.034	13.330
6	F	16.149.623	2.037.855	1.590.000	3.317.434	284.795	16.245.710	5.305.523	1.970.900	3.535.746	218.312	624.108	1.145.028
7	G	16.931.538	1.370.444	460.897	1.029.448	58.613	14.702.540	606.580	2.273.897	918.844	387.363	1.083.377	472.154
8	H	11.448.415	4.446.320	-	2.572.123	216.604	12.915.917	4.916.561	0	2.797.814	225.691	539.725	843.095
9	I	17.171.605	1.857.042	14.312.309	3.032.881	825.499	20.565.358	15.081.563	4.524.407	5.415.627	2.430.491	515.715	3.213.717
10	J	11.002.524	3.622.033	86.796	1.526.327	262.440	13.824.043	4.263.886	2.700.056	1.668.356	142.009	694.423	1.001.273
11	K	8.908.255	2.296.446	812.677	1.809.388	50.411	9.843.876	1.281.274	3.275.743	1.852.923	43.536	649.045	781.440
12	L	23.585.849	8.078.913	7.288.276	14.392.798	-799.216	18.475.871	5.513.892	6.595.099	23.719.365	601.982	530.820	1.984.848
13	M	34.135.563	8.807.015	2.575.079	6.676.645	460.529	30.860.311	4.093.589	4.422.171	9.241.192	662.245	1.425.007	1.608.427
14	N	10.059.653	5.679.844	9.686.710	6.865.945	175.272	19.306.922	8.297.062	10.982.517	8.162.404	262.608	1.090.720	3.160.216
15	O	11.193.295	3.924.512	1.338.834	4.981.558	153.741	10.282.729	4.524.672	1.633.979	3.405.238	-1.824.320	448.105	956.419
16	Ö	6.295.937	639.415	1.396.212	2.426.586	40.624	764.553	1.947.164	3.231.125	261.999	55.883	415.205	978.057
17	P	10.560.200	2.188.796	1.577.268	371.346	74.035	7.828.417	3.800.684	2.416.574	3.840.415	-186.373	463.492	1.019.103
18	R	11.846.163	4.258.485	2.158.388	6.522.589	745.835	12.844.687	8.212.113	2.341.592	7.185.494	405.910	463.045	1.729.913
19	S	5.987.082	6.156.634	888.842	2.345.446	100.018	12.243.642	5.641.368	2.385.393	2.517.947	172.501	969.243	1.315.708
20	Ş	26.675.602	23.045.495	284.375	11.657.921	94.791	25.470.197	11.280.963	10.778.955	12.371.770	713.850	400.256	4.097.002
TOPLAM		292.325.531	89.609.330	56.999.873	91.179.018	4.277.065	312.349.733	103.080.772	71.968.229	110.214.883	5.581.539	14.113.299	29.144.241

Devreden KDV’nin kısa ve uzun vadeli finansal borçlardan düşülmeden önce 20 adet firmanın Tablo 1’de net dönem karı toplamı 5.581.539 TL, toplam kısa vadeli banka borcu 103.080.772 TL, toplam devreden KDV 14.133.299 TL, toplam uzun vadeli banka borcu 71.968.229 TL olup, toplam finansman giderleri ise 29.144.241 TL’dir.

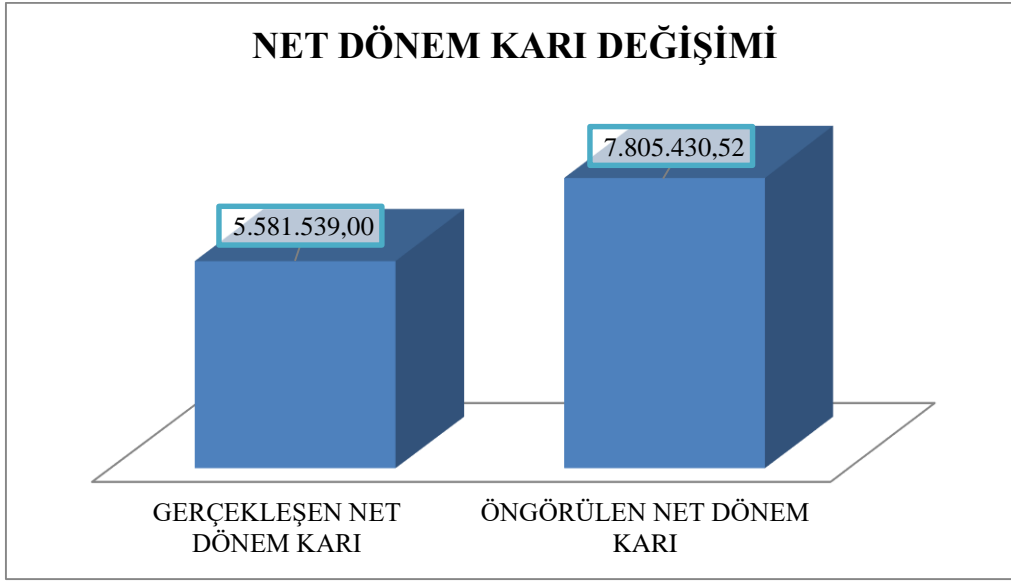
4.2.Bulgular

Aşağıda yer alan Tablo 2’de devreden KDV’nin kamudan 2017 yılında tahsil edilmesi durumunda firma bazında kısa ve uzun vadeli finansal borç, net dönem karı ve finansman gideri kalemlerinde meydana gelecek değişiklikler gösterilmiştir.

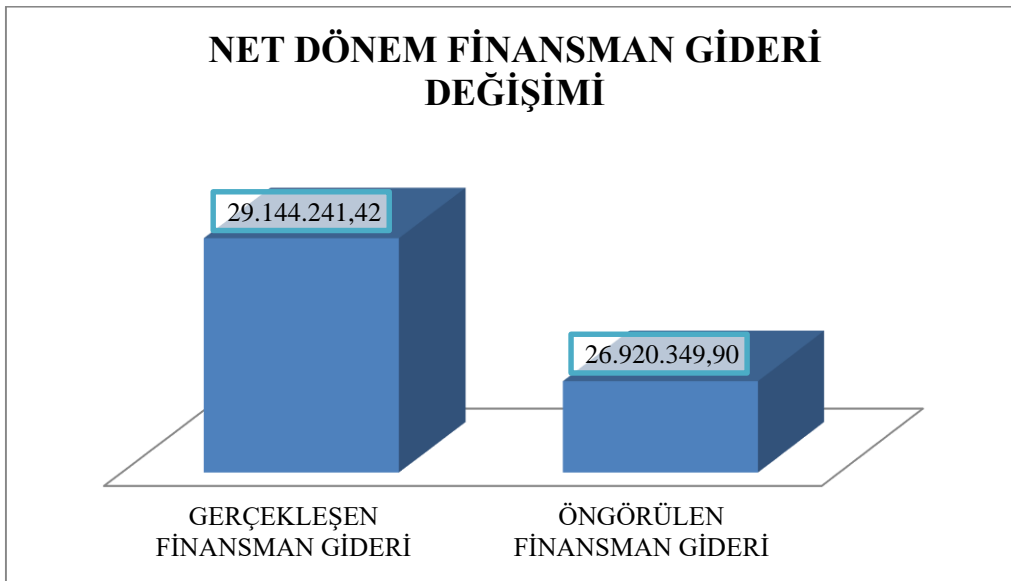
Tablo 2: Net Dönem Karı/Zararı ve Finansman Gideri Değişim Tablosu

DEVREDEN KDV TAHSİLATI GERÇEKLEŞMESİ DURUMUNDA ÖNGÖRÜLEN MALİ VERİLER					
2017 YILI MALİ VERİLERİ					
NO	MÜŞTERİ	KISA VADELİ FİNANSAL BORÇ	UZUN VADELİ FİNANSAL BORÇ	NET DÖNEM KARI	FİNANSMAN GİDERİ
1	A	1.011.470	1.366.256	240.052	378.405
2	B	0	662.155	316.022	122.976
3	C	4.007.975	4.062.176	226.076	1.269.930
4	D	10.789.829	5.571.870	849.085	2.574.699
5	E	0	0	130.447	0
6	F	4.681.415	1.970.900	316.522	1.046.817
7	G	0	1.797.100	564.945	294.572
8	H	4.376.836	0	318.243	750.543
9	I	14.565.848	4.524.407	2.515.025	3.129.183
10	J	3.569.463	2.700.056	241.853	901.429
11	K	632.229	3.275.743	154.835	670.142
12	L	4.983.072	6.595.099	688.991	1.897.838
13	M	2.668.582	4.422.171	931.395	1.339.277
14	N	7.206.342	10.982.517	441.394	2.981.431
15	O	4.076.567	1.633.979	-1.754.731	886.830
16	Ö	1.531.959	3.231.125	134.305	899.635
17	P	3.337.192	2.416.574	-110.400	943.130
18	R	7.749.068	2.341.592	481.810	1.654.013
19	S	4.672.125	2.385.393	331.375	1.156.835
20	Ş	10.880.707	10.778.955	788.186	4.022.666
TOPLAM		90.740.679	70.718.068	7.805.431	26.920.350

Yukarıda belirtilen varsayım altında 2017 yılı içinde kamudan alınacak toplam 14.133.299 TL KDV alacağının kısa ve uzun vadeli finansal borçlardan düşülmesinden sonra toplam kısa vadeli banka borcu 103.080.772 TL'den 90.740.679 TL'ye, toplam uzun vadeli banka borcu 71.968.229 TL'den 70.718.068 TL'ye düşmüştür. İlgili dönemde toplam net dönem karı %39 artarak 5.581.539 TL'den 7.805.431 TL'ye yükselmiştir. Toplam finansman giderleri ise %8 azalarak 29.144.241 TL'den 26.920.350 TL'ye gerilemiştir.

Şekil 1: Net Dönem Karı Değişimi

Şekil 2: Net Dönem Finansman Gideri Değişimi

Yapılan önerme ışığında KOBİ segmentine haiz firmalarda ve tekstil sektörü gibi KDV alacağının önemli olduğu sektörlerde kamudan zamanında alınacak KDV iadelerinin firmaların karlılık ve finansman giderleri üzerinde olumlu yansımalarının olacağı görülmektedir. Örneklem üzerinde yapılan çalışmada göstermektedir ki 14.133.299 TL KDV alacağının zamanında kamudan tahsil edilmesi ve alınan bu bedelinin KOBİ gibi işletme sermayesine yoğun gereksinimi olan firmalarda işletme sermayesi olarak kullanılması firmanın finansman giderlerinin yaklaşık olarak %8 azalmasına ve bu durumda karlılıkta yaklaşık olarak %39 civarında artış sağlamaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, kamuoyunda sıkça tartışılan konu ile ilgili alternatif maliyet analizi yapılarak, çıkan neticeler ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Öz kaynakları ve işletme sermayesi yetersiz, mevcut yapıları nedeni ile finansman sorunu yaşayan, kredi kaynaklarına ulaşımı sınırlı olan KOBİ'ler için KDV alacağının zamanında tahsil edilmesinin, finansman maliyetlerinin aşağı çekilmesi ve karlılığın artırılması için hayati önem arz ettiği açıkça görülmektedir.

Araştırmanın sonuçlarında görüldüğü gibi %8'lik bir finansman gideri, rekabetin çok yoğun bir şekilde yaşandığı günümüzde KOBİ'ler için büyük bir dezavantajdır.

Kar marjlarının düşük olduğu piyasalarda KDV alacağının zamanında tahsil edilmesi karlılık için çok daha önemli gözükmektedir. KDV alacaklı KOBİ'lerin, üretim girdilerini temin ederken ödedikleri KDV'nin zamanında tahsil edilmesiyle karda ve işletme sermayesinde oluşacak fazlalığın yeniden yatırıma dönüşmesi, ekonomi için çarpan etkisi yapacaktır. Devletin vergi gelirini artırırken, istihdama da önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.

Bir diğer önemli nokta ise KDV alacaklarının zamanında tahsili ile krediye olan talep azalacak, bu durumda faiz ve enflasyon oranlarının düşürülmesine katkı sağlayacaktır.

Teminat mektubu karşılığında KDV iadelerinin daha erken alınması sağlanabilirken, teminat mektubu veremeyen işletmeler için süreç bir hayli uzamaktadır.

Yetkilendirilecek ilgili kurumlar aracılığı ile işletmelerin taşınır ya da taşınmaz mallarının üzerine rehin ve ya ipotek tesis edilmesi yolu ile başka bir finansal kuruma (teminat mektubunda olduğu gibi bankaya) ihtiyaç duyulmadan KDV'de iade süreci hızlandırılabilir.

Bu çalışmada, KDV alacağının KOBİ'ler tarafından işletme sermayesi olarak kullanılacağı varsayımı ile modelleme yapılmış olup bu durumda da KOBİ'lerin finansal yönetimdeki yetersizliklerinden kaynaklı kaynak israfı sorunu karşımıza çıkmaktadır. Kaynakların daha iyi kullanılabilmesi için KOBİ'lerde finansal okuryazarlığın artırılması; kaynak israfının ve hatalı finansal yönetimden kaynaklanan maliyetlerin önüne geçecektir.

Bu çalışma bu yöntemle alanında yapılan ilk çalışma olup, konun tartışılması için bir zemin oluşturacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- ARAS, Güler. (2001). KOBİ'lerin Sermaye Piyasası Yoluyla Fon Sağlama Olanakları: Tezgahüstü Piyasalar ve Risk Sermayesi Finansman Modeli. 1. Orta Anadolu Kongresi: KOBİ'lerin Finansman ve Pazarlama Sorunları, Nevşehir.
- CANBAŞ, Serpil. (1989). Küçük ve Orta Sanayii İşletmelerinin Finansal Sorunları ve Türkiye'de ve Avrupa'da Küçük ve Orta Sanayi İşletmelerine Sağlanan Finansal Destekler. Kapadokya: 3. Ulusal İşletmecilik Kongresi.
- DEMİRCİ, Savaş N. (2007). KOBİ'lerin Finansal Sorunları ve Çözüm Önerileri. 4. KOBİ'ler ve Verimlilik Kongresi, İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul.

- EKİNCİ, Mehmet Bezhat. (2003). Türkiye’de Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin (KOBİ) Kurumsal Gelişimi ve Finansal Sorunları, İstanbul: Askon Araştırma Raporları.
- GÜCELİOĞLU, Ömer. (1994). Küçük Ölçekli İşletmelerin KOSGEB’den Beklentileri. Ankara: Gazi Yayınevi.
- İktisadi Kalkınma Vakfı. (2005). Avrupa Birliği’nde KOBİ Destek Mekanizmaları ve Türkiye, No: 188, İstanbul.
- İSLAMOĞLU, Hamdi. (1992). Küçük İşletmelerin Toplumsal Özellikleri, *Pazarlama Dünyası Dergisi*, Mayıs-Haziran.
- Katma Değer Vergisi Kanunu (1984).
- Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik (2012). T.C Resmi Gazete, 790, 04.11.2012.
- MÜFTÜOĞLU, Tamer. (1997). Türkiye’de Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Sorunlar ve Öneriler. Ankara: EGS Bank Yayınları.
- SHAN-SHAN, Meng. ve HUI-YİNG, Wang. (2007). Solutions to small and medium-sized enterprise services of China, *China-USA Business Review*, No:3, Volume:6, USA.
- ŞENEL, Sait Alpagut. (1997). Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Kullanabilecekleri Sermaye Piyasası Araçları ve Modern Finansman Yöntemleri, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Cumhuriyet Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- İNTERNET KAYNAKLARI
- Yıldırım: KOBİ tanımı değişiyor, destek artıyor, <https://www.dunya.com/ekonomi/yildirim-kobi-tanimi-degisiyor-destek-artiyor-haberi-405389> [Erişim: 17.05.2018]